Prøveordning med forlenget eksamenstid - diskusjonsnotat

Omleggingen i 2009

Fram til 2009 hadde alle de obligatoriske emnene i rettsstudiet seks timer skoleeksamen. I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2009, ble det – som ledd i en omfattende sparepakke – fattet vedtak om å redusere eksamenstiden til fire timer. Fakultetsstyret fattet slikt vedtak i sitt møte 16. desember 2008, i sak 85/08-2:

2. *<u>Følgende særlige innsparingsvedtak vedtas for 2009</u>*

    a. *…*

    b. *For kurs som starter i 2009 skal eksamen på hvert kurs de fire første studieårene være 4 timers skoleeksamen. Studieutvalget kan gjøre unntak fra dette for kurs med mer enn 10 studiepoeng, etter søknad fra kursansvarlig. (Første punktum vedtatt med 8 mot 3 stemmer. Andre punktum vedtatt med 6 mot 5 stemmer). Følgende forslag fikk 3 stemmer: Det utredes nærmere til neste møte: for kurs som starter opp våren 2009 reduseres eksamenstiden for skoleeksamen som hovedregel til 4 timer. (Husabø).)*

    c. *…*

    d. *…*

Tiltaket ble iverksatt som vedtatt.

Studieutvalgets dispensasjonsadgang

Som det fremgår av vedtakets punkt b, fikk SU mandat til å innvilge unntak fra ordningen for emner med mer enn 10 sp. Dette gjelder for tiden 10 emner:

- JUS112 Arve- og familierett (12 sp)
- JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner (17 sp)
- JUS122 Erstatningsrett (13 sp)
- JUS123 Forvaltningsrett II (17 sp)
- JUS124 Tingsrett (13 sp)
- JUS131 Kontraktsrett II (15 sp)
- JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter (15 sp)
- JUS241 Strafferett (20 sp)
- JUS242 Rettergang (20 sp)
- JUS243 Alminnelig formuerett (20 sp)

Studieutvalgets dispensasjonsadgang avgrenses dessuten av de økonomiske rammene som fakultetets budsjett og gjeldende omregningsnøkkel gir uttrykk for. I budsjettet for 2015 er det ikke holdepunkter for at det kan åpnes for bruk av sekstimerseksamen i 2015. Studieutvalget kan selvsagt forelegge en slik sak for styret, hvor vi enten ber om at de nødvendige ekstra økonomiske midlene stilles til rådighet, eller at omregningsnøkkelen for sensur av sekstimerseksamen endres. Dersom en ordning med forlenget eksamenstid derimot kan gjennomføres innenfor det allerede vedtatte

økonomiske rammeverket, står studieutvalget fritt til å innvilge en søknad om dispensasjon fra firetimerseksamen.

Erfaringer og ønsker

I tiden etter styrevedtaket fra desember 2008, har flere kursansvarlige rettet henvendelser til fakultetet, der det med varierende styrke har vært argumentert for forlenget eksamenstid. Hovedtrekkene i argumentasjonen er at fire timer gir for lite tid til å prøve bredden i de mer sammensatte emnene, og studentene argumenterer med at eksamen får mer karakter av å være en skrivekonkurranse, og at det ikke er rom for resonnementer og fordypninger.

Flere hensyn bak begrensingen på fire timer

Hovedbegrunnelsen for ikke å imøtekomme ønskene fra de kursansvarlige, har vært todelt. For det første ligger det sterke føringer i Kvalitetsreformen om å kanalisere ressurser fra eksamen til undervisning. Dette samsvarer også med fakultetets politikk at egne ansatte først og fremst skal brukes i undervisningen. For det andre har økonomihensynet stått sentralt: Sensur av firetimers eksamen honoreres med 1 time, mens sekstimers eksamen har blitt honorert med halvannen time. Med det store volumet eksamener vi har, blir de økonomiske konsekvensene store. Høsten 2013 møtte 2125 kandidater til eksamen i obligatoriske emner, våren 2014 var tallet 3850 – til sammen 5975 kandidater. ½ time spart pr besvarelse, beløper seg til ca. 6000 timer i løpet av et studieår. Klagesensur er ikke regnet med i dette. Det er heller ikke aktuelt å bruke egne lærekrefter til sensurarbeid.

Betydningen av digitalisering av eksamen

Våren 2015 innføres fullskala digital eksamen ved juridisk fakultetet, og dersom dette blir vellykket, vil alle eksamener som hovedregel bli gjennomført digitalt. I de innledende fasene av en slik omlegging, fremstår det ikke som ønskelig å gjeninnføre sekstimerseksamener i større omfang. Bruk av pc på eksamen vil trolig i seg selv oppleves som en positiv endring av eksamenssituasjonen. Studentene bruker pc i stor grad gjennom hele studiet, og at denne rammebetingelsen også gjøres gjeldende på eksamen, vil i seg selv kunne medføre en viss effektivisering av disponerings- og skriveprosessen. Dette kan til en viss grad tenkes å svekke behovet for å forlenge eksamenstiden, men det er likevel ikke grunn til å tro at dette effektiviseringspotensialet vil gi rom for en bredere faglig prøving på eksamen.

Ordgrense som alternativ begrensing

Ved digital eksamen blir det teknisk mulig å innføre ordgrenser. Et slikt tiltak har selvsagt en side til nivået på sensurhonoraret. I tillegg kommer at maskinskrevne besvarelser vil være lettere å lese enn håndskrevne besvarelser. Det må også antas at digital sensur for mange sensorer vil fremstå som enklere å forholde seg til enn eksamensbesvarelser på papir. En eksamensbesvarelse fra en digital eksamen vil samlet sett vanskelig kunne sammenlignes med dagens eksamensbesvarelser, og dette gir et saklig grunnlag for at studieutvalget overfor styret kan foreslå at at sensuren for en slik besvarelse honoreres etter satsen for en firetimerseksamen i dagens omregningsnøkler.

En ordgrense vil klart nok legge tunge føringer for hvordan eksamensoppgavene utformes. Hvilken ordgrense som skal fastsettes må selvsagt diskuteres med de kursansvarlige som ønsker å delta i en slik prøveordning, og i disse drøftelsene er det videre ønskelig å trekke inn personer som er tilknyttet det universitetspedagogiske miljøet ved universitetet. En ordgrense gir også et sterkt signal til

studentene om at kvaliteten i en eksamensbesvarelse ikke nødvendigvis ligger i antallet innleverte sider. Et nærliggende utgangspunkt for denne vurderingen vil være "normalomfanget" på en maskinskrevet besvarelse fra en firetimerseksamen, og med et visst påslag slik at det gis rom for at eksamensoppgavene kan utbygges med et par nye problemstillinger. Påslaget skal likevel ikke være så stort at hele utvidelsen på to timer vil måtte brukes til skriving. Utvidelsen av eksamenstiden skal gi bedre tid til å reflektere over de problemstillingene som skal besvares, og til å disponere stoffet.

Saken legges med dette frem for studieutvalget til drøfting.